Lietas arhīva Nr. C-2670-18/4
ECLI:LV:RPPT:2018:0426.C68267018.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 26.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnese V. Vjatere
ar tiesas sēdes sekretāri A.Muzikanti
piedaloties prasītājai /pers. A/, atbildētājam /pers. B/, atbildētāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. C/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vienkāršotās procedūras lietā.

Aprakstošā daļa

2018.gada 9.februārī /pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vienkāršotās procedūras lietā (iepriekš - maza apmēra prasība).

Ar 2018.gada 16.februāra lēmumu prasība pieņemta un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 29.oktobrī pusēm piedzimis dēls /pers. D/, kurš ir prasītājas ikdienas aizgādībā. Prasītāja ar atbildētāju kopā nedzīvo un atbildētājs bērna uzturēšanā nepiedalās.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam 200 *euro* apmērā ik mēnesi līdz dēla pilngadībai; uzturlīdzekļu piedziņu noteikt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas; uzturlīdzekļi maksājami līdz katra mēneša 10 datumam; spriedums izpildāms nekavējoties.

2018.gada 14.martā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums par prasību, kurā norāda, ka prasību atzīst daļēji 107,50 *euro* ik mēnei.

Atbildētājs norāda, ka viņa ienākumus veido darba alga, kas mēnesī ir 300 *euro* apmērā. Transportlīdzekļi un nekustamie īpašumi nepieder. Viņš īrē dzīvokli, par ko maksā par dzīvojamo telpu īri un komunālajiem pakalpojuma 132,84 *euro*.

Uzskata par nepamatotu prasītājas apgalvojumu, ka viņš nesniedz materiālu palīdzību bērna uzturam, norādot, ka viņš regulāri sniedz materiālu palīdzību bērnam, maksājot uzturlīdzekļus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu, ievērojot atbildētāja rakstveida paskaidrojumā izteikto lūgumu par uzklausīšanu tiesas sēdē, nolemts civillietu skatīt mutvārdu procesā.

Tiesas sēdē prasītāja uzturēja prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pilnā apmērā, lūdza piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus 200 *euro* apmērā mēnesī, kā arī lūdza noteikt nekavējošu spieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Paskaidroja, ka atbildētājs bērna uzturam maksā ar 2015.gada 23.oktobra Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumu noteiktos uzturlīdzekļus 90 *euro* mēnesī un par dārziņu 20 *euro* mēnesī. Pašreiz prasītāja nestrādā, atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā. Viņai ir piešķirts trūcīgas personas statuss līdz 2018.gada maijam. Dzīvo sociālajā dzīvoklī. Viņas apgādībā ir divi dēli, Adrians un dēls, kuram ir 13 gadi. Atbildētājs par bērnu neinteresējas, bērns tēvu nepazīst. Bērns aug līdz ar to prasības aug. Prasītāja paskaidroja, ka bērnam nepieciešami līdzekļi pulciņu apmeklēšanai 20 *euro*, medikamentiem, pārtikai 50 *euro*, drēbēm 100 *euro*. Paskaidroja, ka viņa ar bērniem, dzīvo divistabu dzīvoklī, kur kopējais maksājums par īri un komunālajiem maksājumiem vasarā ir 80 *euro* un ziemā 150 *euro*.

Tiesas sēdē atbildētājs atzina prasību par uzturlīdzekļu 110 *euro* apmērā mēnesī. Paskaidroja, ka viņš strādā /Nosaukums/ un viņa ikmēneša ienākumi ir 300 *euro*. Atbildētājs ar bērnu nesatiekas, jo ir nesaskaņas ar prasītāju. Atbildētājs maksā par dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem 132,83 *euro*. Apgādībā esošo personu nav.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas un atbildētāja paskaidrojumus un atbildētāja pilnvarotā pārstāvja viedokli, pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot tos savstarpējā saistībā, tiesa uzskata, ka prasītājas prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10. panta pirmo daļu, puses savas tiesības realizē sacīkstes formā. Civilprocesa likuma 93. panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses, un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu (*A. Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K. Torgāna redakcijā, Rīga, Tiesu nama aģentūra, 2003., 62. lpp.*).

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju Nr. LVDA064482 apstiprināts, ka prasītāja un atbildētājs ir nepilngadīgā /pers. D/ vecāki (*lietas 9.lapa*).

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 23.oktobra spriedumu lietā Nr.C31316615 nospriests piedzīt no /pers. B/, /pers. A/, labā uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam 90 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas sākot ar 2015.gada 9.jūliju līdz bērns pats spēs sevi apgādāt.

Lietā nav strīda, ka atbildētājs ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 23.oktobra spriedumu lietā Nr.C31316615 par labu prasītājai piedzītos uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturēšanai maksā labprātīgi.

No prasības pieteikumā norādītā apstākļu izklāsta un paskaidrojumiem izriet, ka prasītāja lūdz palielināt ar tiesas spriedumu piespriestos uzturlīdzekļus, lūdzot piedzīt dēla /pers. D/ uzturēšanai 200 *euro* apmērā mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Tiesa atzīst, ka spēkā stājies tiesas spriedums par piespriestiem periodiskiem maksājumiem, neierobežo tiesības prasītājai, mainoties apstākļiem, vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, tāpēc prasītāja ir tiesīga sniegt prasību tiesā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Lietā nav strīda par to, ka bērns /pers. D/ dzīvo ar prasītāju, kura īsteno dēla aprūpi un uzraudzību.

Tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja pienākums ir uzturēt bērnu un maksāt uzturlīdzekļus, bet pastāv strīds par bērna uzturam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē arī bērnu uzturēt – nodrošināt ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai un otrajai daļai vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

No iepriekš minētā secināms, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses *(sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 18.maija spriedumu lietā SKC- 863)*.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņu spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga līdz 2018.gada 1.janvārim bija 380,00 *euro*, no 2018.gada 1.janvāra 430,00 *euro* mēnesī, līdz ar ko minimālais ikmēneša uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam līdz 2018.gada 1.janvārim bija 95,00 *euro*, bet no 2018.gada 1.janvāra - 107,50 *euro* mēnesī, savukārt minimālais ikmēneša uzturlīdzekļu apmērs bērnam no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai līdz 2018.gada 1.janvārim bija 114,00 *euro*, bet no 2018.gada 1.janvāra -129,00 *euro* mēnesī.

Līdz ar to uz prasības pieteikuma iesniegšanas laiku Ministru kabineta noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecumam atbilst 107,50 *euro* apmēram.

Tādējādi, šobrīd pusēm neatkarīgi no viņu mantiskā stāvokļa ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, t. i., 107,50 *euro*.

Ja prasītāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus virs valstī noteiktā minimālā apmēra, viņai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 5.punktu, prasībā jānorāda apstākļi, ar kuriem prasītāja pamato savu prasījumu, un pierādījumi, kas tos apstiprina. Ja prasītāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus virs valstī noteiktā minimālā apmēra, viņai jāpierāda nepieciešamie izdevumi un reālās vajadzības, kā arī savi un atbildētāja ienākumi.

Prasītāja ir norādījusi bērna /pers. D/ uzturēšanai no atbildētāja nepieciešamo summu 200 *euro*, un prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs pārsniedz minimālo uzturlīdzekļu apmēru, un prasītāja prasību pamato ar turpmāk nepieciešamajiem izdevumiem bērna ikdienas vajadzībām kopsummā mēnesī ap 200 *euro*, un to, ka pašreizējie no atbildētāja saņemtie līdzekļi bērna uzturēšanai vairs nav pietiekami.

Augstākās tiesas Senāta spriedumā pausta atziņa, ka pēc vispārēja noteikuma, ievērojot Civilprocesa likumā paredzēto sacīkstes un dispozitivitātes principu, pierādījumu nasta gulstas uz abām pusēm *(sk. Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu)*. Līdz ar to prasītājai, prasot uzturlīdzekļus tādā apmērā, kas pārsniedz Ministru kabineta noteikto minimālo slieksni, būtu jāpierāda ne tikai pieprasītās summas pamatotību, bet arī tas, ka atbildētājam ir pietiekoši ienākumi, lai nodrošinātu tās maksāšanu. Savukārt atbildētājam jāpierāda savi iebildumi, ja tas nepiekrīt pieprasīto uzturlīdzekļu apmēram, piemēram, jāpierāda prasītās summas nesamērīgums ar viņa mantisko stāvokli vai nesamērīgums ar bērna reālām vajadzībām, vai arī pašas prasītājas izvairīšanos no likumā noteiktā pienākuma uzturēt bērnu, uzliekot šādu pienākumu vienīgi atbildētājam *(sk. Augstākās tiesas Senāta 28.09.2012. spriedums lietā Nr. SKC-1068/2012)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. panta pirmo daļu – ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda, un saskaņā ar piekto daļu – pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa ņem vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmo daļu, kas noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Tāpat tiesa ņem vērā, ka vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgus bērnus ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas, atbilstoši vecumam un interesēm, kā arī tiesa atzīst, ka bērnam ir nodrošināma iespēja saņemt no saviem vecākiem regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai un vajadzību apmierināšanai.

Augstākas tiesas Senāts 2012. gada 28. septembra spriedumā lietā Nr. SKC-1068 atzina, ka, lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem, ir: 1) jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses; 2) jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt (vecākiem bērni jāapgādā atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim); 3) bērna uzturam noteikto summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai; 4) Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekoša apmērā.

Prasībās par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, tiesai jākonstatē, ka notikušas to apstākļu izmaiņas, kas ietekmē piedzīto maksājumu apmēru, proti, pieauguši izdevumi bērna vajadzību nodrošināšanai; uzlabojies uztura devēja mantiskais stāvoklis *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 12.maija spriedums lietā Nr. SKC-511 un 2010.gada 13.janvāra spriedums lietā Nr. SKC-323). Nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesai ir jāņem vērā uzturlīdzekļu maksātāja materiālā palīdzība citiem atbildētāja bērniem, jo tas ietekmē mantisko stāvokli, un jāapsver, vai piedzenamie uzturlīdzekļi vienam bērnam nenostāda šo bērnu labākā stāvoklī, salīdzinot ar pārējiem bērniem (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 13.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-99)*.

Ņemot vērā judikatūrā izdarītās atziņas, tiesa konstatē sekojošo:

Prasītāja tiesas sēdē paskaidroja, ka nepieciešami līdzekļi bērna nodarbībām vingrošanas pulciņā 20 *euro*, medikamentiem, pārtikai 50 *euro*, drēbēm 100 *euro*, kopējais maksājums par dzīvokļa īri un komunālajiem maksājumiem vasarā ir 80 *euro* un ziemā apmēram 150 *euro*. Tātad secināms, ka pušu kopīgajam bērnam šobrīd mēnesī nepieciešamā summa ikdienas vajadzību nodrošināšanai ir 200 *euro* robežās. Turklāt atbildētājs tiesas sēdē

neapstrīdēja kādu no bērna uzturam mēnesī nepieciešamās summas aprēķinā iekļauto pozīciju vai tās apmēru.

Tiesa atzīst, ka vispārzināms ir fakts, ka prasītājai ir pastāvīgi izdevumi bērna ikdienas vajadzību apmierināšanai, un tiesai nav pamata apšaubīt, ka prasītāja prasības pieteikumā no atbildētāja pieprasīto summu varētu iztērēt bērna vajadzībām. Tāpat tiesa izvērtē vecāku šā brīža mantas stāvokli un spēju segt uzturlīdzekļus atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim.

Attiecībā par prasītājas ienākumiem un mantisko stāvokli tiesa konstatē sekojošo:

Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto 2018.gada 27.februāra izziņu Nr.18/461201 par apdrošinātās personas iemaksām prasītajai laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2018.gada janvārim ienākumi no algota darba bijuši 5750,58 *euro* apmērā (*lietas 14.lapa*). Tāpat saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto 2018.gada 28.februāra izziņu Nr.18/466539 par izmaksai nosūtītajām pensiju/atlīdzību/pabalstu summām prasītāja laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada decembrim saņēmusi ģimenes valsts pabalstu 409, 68 *euro* un no 2018.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.februārim 68,28 *euro*; piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada decembrim 1280, 64 *euro* un no 2018.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.februārim 213,44 *euro*; slimības pabalstu laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada decembrim 220, 08 *euro* un no 2018.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.februārim 94,69 *euro* (*lietas 16.lapa*).

Attiecībā uz atbildētāja ienākumiem un mantisko stāvokli tiesa konstatē sekojošo:

Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto 2017.gada 27.februāra izziņu Nr.18/461411 par apdrošinātās personas iemaksām atbildētājam laika posmā no 2017.gada janvāra līdz 2017.gada decembrim ienākumi no algota darba bijuši 2810 *euro* apmērā (*lietas 17.lapa*).

Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto 2018.gada 28.februāra izziņu Nr.18/466572 /pers. B/ nav Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē kā pakalpojuma saņēmējs (*lietas 19.lapa*).

/pers. B/ īrē dzīvokli /adrese A/, par dzīvojamo telpu īres un komunālo pakalpojumu maksa sastāda 132,83 *euro* (*lietas 17.lapa*).

Citi pierādījumi par pušu mantisko stāvokli iesniegti netika.

Tiesa secina, ka atbildētājs saņem regulārus ienākumus, strādājot algotu darbu, savukārt prasītāja algotu darbu šobrīd nestrādā.

Tiesa ņem vērā, ka jau 2013.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi Civillikuma 179.panta pirmajā daļā, kurā piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru noteikšanai līdztekus kritērijam - mantiskais stāvoklis, noteikts papildus kritērijs - spēja uzturēt.

Šāda regulējuma mērķis ir veicināt darbspējīgu personu censties gūt ienākumus no darba, lai uzlabotu savu mantisko stāvokli un varētu dot lielāku pienesumu bērna uzturēšanā. Minētais arī atbilst 1989.gada 20.novembra ANO konvencijas par bērnu tiesībām, kuras dalībvalsts ir arī Latvijas Republika, 27.pantā noteiktajam, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Augstākās tiesas Senāts vēl pirms minētajiem grozījumiem likumā 2012.gada 28.septembra spriedumā lietā Nr. SKC-1024 atzinis, ka Ministru kabineta noteikumos "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā. Šāda atziņa izteikta arī Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-1391.

Tātad Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais slieksnis piedzenams tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekamā apmērā.

/pers. B/ ir darbspējīgā vecumā. Tāpat lietā ir ziņas par to, ka atbildētājs strādā algotu darbu un saņem regulārus ienākumus, viņa ienākumi mēnesī vidēji sasniedz 300 *euro* neto.

Tāpat tiesa uzskata, ka atbildētājs, iespējams, saņem kādus papildus ienākumus, kas netiek fiksēti VSAA izziņās, jo atzīst par apšaubāmiem atbildētāja apgalvojumus, ka pēc uzturlīdzekļu samaksas prasītājai 110 *euro* apmērā un dzīvokļa īres un komunālo maksājumu nomaksas 132 *euro* apmērā, viņa iztikai atliek 58 *euro* mēnesī. Turklāt tiesa ņem vērā arī to, ka atbildētājam, kurš ir jauns un darbaspējīgs cilvēks, ir jāapgādā sevi ar pārtiku, apģērbu, jāsedz kaut vai tikai citas elementārās sadzīviskās vajadzības.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus par pušu mantisko stāvokli un spējām, bērna vajadzības, tiesa atzīst par taisnīgu un samērīgu pušu materiālajam stāvoklim no atbildētāja prasītājas labā piedzīt uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla uzturam 150 *euro* ik mēnesi.

Nosakot šādu uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā ne tikai Civillikuma 179. pantā noteikto vecāku pienākumu uzturēt bērnu samērā ar viņu mantas stāvokli un spējām, bet arī ANO Bērna tiesību konvencijas 3. pantā ietverto bērna vislabāko interešu principu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmajā daļā noteikto, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras, kā arī šā likuma 10. panta pirmajā daļā noteikto, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Vienlaicīgi ir apmierināms prasītājas lūgums uzsākt uzturlīdzekļu piedziņu nekavējoties atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, taču sprieduma izpildē ieskaitāmas summas, kuras atbildētājs maksājis bērna uzturam sākot no 2018.gada 9.februāra.

Pārējā daļā prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu tiesas ieskatā ir nepamatota un noraidāma.

Vienlaicīgi tiesa vērš pušu uzmanību uz Civilprocesa likuma 203. panta ceturto daļu, kas nosaka, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Šādā apmērā uzturlīdzekļi no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami, sākot no 2018. gada 9. februāra, t.i., prasības iesniegšanas brīža, līdz bērna pilngadībai.

Nosakot uzturlīdzekļu maksāšanas sākuma termiņu, tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu, ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29. augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556)*.

Civillikuma 198. panta 4. punkts noteic, ka aizgādība izbeidzas, kad bērns sasniedzis pilngadību. Tiesa uzskata, ka nepilngadīgais atbrīvojas no vecāku aizgādības, sasniedzot pilngadību, ir darbaspēju vecumā, un tad pats var realizēt savas tiesības, ja nevar sevi apgādāt, ir tiesīgs izvēlēties, vai vēlas saņemt uzturlīdzekļus no vecākiem un celt atsevišķu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tāpēc tiesa atzīst par pamatotu uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājai piedzīt līdz dēla /pers. D/ pilngadībai.

Vienlaicīgi tiesa uzskata, ka pārtraucama periodisko maksājumu piedziņa par turpmāko laika periodu pēc Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 23.oktobra sprieduma civillietā Nr.C31316615.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvota uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Atbilstoši minētā likuma 35.panta pirmās daļas 6.punktam, prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu prasības summa ir summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu. Tādējādi prasījuma summa šajā prasībā ir 720 *euro* (150 *euro* – 90 *euro* x12mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* – maksājama valsts nodeva šādā kārtībā – 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 108 *euro* apmērā.

Atbildētājs tiesas sēdē lūdza rast iespēju daļēji atbrīvot viņu no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos.

Ņemot vērā atbildētāja lūgumu, kā arī ņemot vērā bērna intereses – no atbildētāja piedzenamie tiesas izdevumi ietekmēs uzturlīdzekļu piedziņas iespējamību no atbildētāja, tiesa atzīst, kā primārais faktors izvirzāmas bērna intereses, jo bērnu tiesību aizsardzības normatīvā bāze nepārprotami norāda, ka jebkuras darbības, kas attiecas uz nepilngadīgu bērnu, jāveic, vispirmām kārtām ievērojot un nodrošinot bērna intereses. Tāpat tiesa atzīst, ka nav pieļaujami apstākļi, kas varētu negatīvi ietekmēt ar spriedumu piespriesto uzturlīdzekļu maksāšanas kārtību un apmēru.

Tiesa iepazīstoties ar lietas materiāliem pievienoto Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu Nr.18/461411 (*lietas 17.lapa*) uzskata, ka tai nav pamats atbildētāju atbrīvot no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,57 *euro* apmērā *(lietas 2.lapa)*.

Sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms labprātīgas izpildes termiņš 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezultatīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 204.[1] pantu, 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt daļēji /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vienkāršotās procedūras lietā.

Palielināt ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 23.oktobra spriedumu civillietā Nr.C31316615 no /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzīto uzturlīdzekļu apmēru dēla /pers. D/ uzturam.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 150 *euro* (viens simts piecdesmit *euro*) apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no 2018. gada 9.februāra līdz /pers. D/ pilngadībai.

Sprieduma izpildē ieskaitīt /pers. B/ labprātīgi no 2018.gada 9.februāra samaksātās uzturlīdzekļu summas /pers. D/ uzturam.

Pārējā daļā /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par piedzenamo uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu noraidīt.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu ir izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 108 *euro* (viens simts astoņi *euro,* 00 centi) , ar lietas vešanu saistītos izdevumus 3,57 *euro* apmērā (trīs *euro*, 57 centi).

Valsts nodeva jāmaksā:
Saņēmējs Valsts kase
Reģistrācijas Nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksājuma mērķis valsts nodeva civillietā Nr.C68267018.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:
Saņēmējs Tiesu administrācija
Reģistrācijas Nr.90001672316
Konta Nr. LV51TREL2190458019000
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C68267018.

/pers. B/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izskaidrot /pers. B/, ka pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma valsts labā maksājamu ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu un valsts nodevu samaksu apstiprinošs dokuments jāiesniedz Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā, 110.kabinetā, pretējā gadījumā spriedums šajā daļā tiks nodots piespiedu izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2018.gada 24.aprīļa, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2018.gada 26.aprīlī.

Tiesnese V.Vjatere